

Posudek bakalářské práce

Název práce: *Experimentální validace metrik lexikální diverzity*

Autorka práce: Eliška Konývková

Vedoucí práce: Jiří Milička

Někdy kolem roku 2013 se Scott Jarvis rozhodl, že by bylo hezké udělat pořádek v desítkách metrik lexikální diverzity, a to nikoli tradičním způsobem, tedy tak, že se podíváme, která se kterou koreluje a jak koreluje s délkou textu, ale že je třeba zjistit, co vlastně doopravdy měří. Tedy jak koreluje s tím, jak lexikální diverzitu různých textů subjektivně hodnotí lidé. Tato myšlenka vyústila v řadu více či méně úspěšných experimentů, přičemž poslední důležitá studie Kristophera Kyla, Scotta A. Crosleye a Scotta Jarvise na toto téma vyšla v roce 2021. Bakalářská práce Elišky Konývkové využívá jejich metodologii a opakuje tento experiment v polních podmínkách FF UK na českých textech.

Osobně si myslím, že vědecké experimenty a měření by měly být nejen teoreticky opakovatelné, ale také skutečně opakované, a že právě toto opakování je pro běžný vědecký provoz velmi důležité, neboť nám umožňuje vidět mezery v metodologii i metodice. Diplomové a bakalářské práce jsou pak pro toto opakování ideálním polem, neboť studenti tak mají možnost učit se metodologii od kapacit v oboru, sáhnout si na opravdovou současnou vědu a být součástí skutečného vědeckého diskurzu.

Této bakalářské práci se to podle mě podařilo.

1. Koncepce práce

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, přičemž teoretická shrnuje základní poznatky o lexikální diverzitě a jaký přístup k ní mají autoři opakovaného experimentu, praktická pak popisuje vlastní metodologii (která oproti původní studii musela být přeci jen pozměněna, neboť autorka pracovala bez spoluautorů a grantu). Následuje část, ve které autorka porovnává své vlastní výsledky s výsledky Jarvisovými. Pro mě paradoxně asi nejzajímavější je ovšem další část, která již není komparativní, neboť zpracovává follow-up interviews s účastníky experimentu, které v původní studii nenajdeme, a dává je do kontextu kvantitativních výsledků obou experimentů.

Osobně si myslím, že rozdělení na „teoretickou“ a „praktickou“ část pramení spíš jenom z tradice závěrečných prací v našem areálu, že by bylo výhodnější spojit popis Jarvisova experimentu rovnou s popisem vlastní metodologie, což by asi bylo trochu přehlednější.

Celkové hodnocení koncepce práce: A

2. Metodologie a zpracování dat

Metodologie použitá v rámci bakalářské práce vychází z metodologie jedněch z nejschopnějších autorů, kteří se dané problematice věnují, a jelikož byla změněna minimálně, tak je prostě dobrá. Použitou metodologii navíc považuji za „čistější“, než je metodologie původní studie, neboť neobsahuje

různé triky, které mají za úkol zvýšit šanci na „pozitivní výsledky“ – jistou výhodou bakalářských prací je, že i negativní výsledek se počítá, na rozdíl od smutné publikační politiky spousty odborných časopisů, proto podobné věci nejsou za potřebí. Tam, kde je metodologie změněna k lepšímu, ovšem autorka vysvětluje důvody jen náznakem.

Celkové hodnocení metodologie a zpracování dat: A

3. Práce s odbornou literaturou

Práci s odbornou literaturou lze hodnotit jako sice důkladnou, ale nespěšnou až plachou. Původní studie se občas dopouští celkem podivných metodologických triků, aby výsledky vyšly líp, nebo tak aspoň vypadaly, na což bakalářská práce jen upozorňuje bez nějakých hodnotících soudů. Chápu, že na tomto stupni studia je docela těžké jít proti ikoně oboru, kterou Jarvis rozhodně je, přesto bych ocenil trochu větší asertivitu.

Celkové hodnocení práce s odbornou literaturou: B

4. Formální úroveň práce

Práce by snesla několik hodin finálních úprav, kdy člověk v klidu čte hotový rukopis a pomalu vychytává drobnosti typografické i pravopisné, propojuje studii pomocí odkazů a podobně. Osobně nepovažuji péči o formální stránku za to nejpodstatnější, ale jde také o to najít si čas a podívat se na text pohledem různých modelových čtenářů a přizpůsobit jej stylisticky tak, aby měli pohodlný a plynulý zážitek z četby.

Celkové hodnocení formální úrovně práce: C

4. Celkové hodnocení

Předložená studie splňuje požadavky kladené na tento typ závěrečné práce a navzdory formálním nedostatkům přináší zajímavé výsledky. Navrhují hodnocení **výborně**.

V Praze dne 2. 2. 2022

Ústav srovnávací jazykovědy FF UK

Ústav Českého národního korpusu FF UK

Jiří Milička v. r.